

POSUDEK

na diplomovou práci Václava Klepše „Instrumenty donucení mezinárodních organizací vůči svým členským státům. Příklad konfliktu o Náhorní Karabach“

Diplomová práce je věnována problematice mezinárodních organizací. Práce byla vypracována v dubnu 2012. Je členěna na úvod, tři části a závěr, její rozsah je 74 stran. Cílem diplomové práce je na analýza jakým způsobem mohou mezinárodní organizace zasahovat do konfliktů vedených mezi svými členskými státy (str. 8).

První část diplomové práce je zaměřena na právně teoretické vymezení mezinárodních organizací vládní povahy. Mimo jiné v této části autor zdůrazňuje, že v rámci svých pravomocí a působnosti vydávají různé druhy aktů, z nichž některé jsou právně závazné, jiné mají povahu soft law. Diplomant v tomto směru konstatuje, že i akty soft law v sobě zpravidla obsahují právní přesvědčení organizace a nejsou jen právními radami. Stát tudíž nemůže být považován za zcela svobodný ve vztahu k jemu určenému aktu soft law (str. 12). Podle autora některé mezinárodní organizace ani nemají jinou efektivní možnost, jak na státy k dodržování jejich závazků apelovat, nežli prostředky soft law. S tímto názorem lze souhlasit, uchazeč by ale při ústní obhajobě mohl uvést nějaký konkrétní příklad. V kapitole diplomant rovněž rozvíjí úvahy o jednotlivci jako subjektu mezinárodního práva z hlediska ochrany práv jednotlivců, ale i jejich trestní odpovědnosti. Řešení těchto otázek je z hlediska následujících kapitol diplomové práce rovněž opodstatněné. V první kapitole se autor následně zabývá jedním ze základních pojmů ve své práci – donucení mezinárodních organizací. Je otázkou zda v případě mezinárodních organizací může být za retorzi považována suspendace hlasovacích práv členského státu nebo jeho vyloučení z organizace (str. 19). Reakce na ní ze strany autora by mohla být předmětem diskuse při ústní obhajobě. Pojem donucení však uchazeč pojímá v širším smyslu, zahrnuje do něj i některé prostředky zahrnované do kategorie mírového řešení sporů (str.20). Dále autor konstatuje, že termínem „donucení“ je třeba na základě tohoto pojetí rozumět všechny prostředky, které k prosazení práva slouží, zejména prostředky soft law, ale i prostředky diplomatické (str. 23). V souvislosti s tímto širším pojetím donucení, jak by bylo možné vykládat pojem compliance?

Následující kapitola diplomové práce je zaměřena na instrumenty donucení mezinárodních organizací. V této části se uchazeč zaměřil na jednotlivé mezinárodní organizace a orgány (OSN, Radu Evropy, Evropský soud pro lidská práva, OBSE a další) a na

prostředky kterými disponují v obecné rovině. Tyto prostředky člení na diplomatické prostředky a dále na právní nástroje. V části o právních nástrojích se diplomant zabývá i otázkou přezkumu rozhodnutí Rady bezpečnosti Mezinárodním soudním dvorem (str. 40 - 41). Při ústní obhajobě by se mohl k této otázce vyjádřit. Dále sem řadí sankce nevojenské povahy. Mezi tyto sankce řadí také omezení práv a vyloučení z organizace (str. 42). Otázkou je zda toto pojetí není v rozporu s tvrzením, že se jedná o retorzní opatření. Při ústní obhajobě by měl diplomant tato svá tvrzení vysvětlit. Další prostředky, kterými se autor v této kapitole zabývá jsou vojenské a bezpečnostní nástroje. Na str. 46 autor cituje doktrínu Velké Británie, při ústní obhajobě by mohl objasnit v jaké souvislosti vznikla. Třetí kapitola je naplněna případovou studií o konfliktu v Náhorním Karabachu. Činnost mezinárodních organizací a orgánů rozebranou v předchozí kapitole aplikuje na problematiku Náhorního Karabachu. V této části se autor zmiňuje o Vídeňském dokumentu OBSE z roku 1990 o implementaci existujících opatření k posílení důvěry a bezpečnosti (str. 61). Při ústní obhajobě by uchazeč mohl zhodnotit význam tohoto dokumentu.

Pokud jde o celkové hodnocení, je zřejmé, že se diplomant s danou problematikou podrobně seznámil. Práce má logickou strukturu od vymezení obecných pojmů po aplikaci na konkrétní případ. Diplomant prokázal svou schopnost logického uvažování. Po formální stránce je práce napsána srozumitelným jazykem. Pokud jde o použité zdroje a literaturu, použil uchazeč primární zdroje (dokumenty) a řadu děl české i zahraniční literatury a také internetové zdroje. Práce obsahuje i rozsáhlý poznámkový aparát (181 poznámek pod čarou).

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě a hodnotím jí známkou **výborně**. Při ústní obhajobě by mohl diplomant odpovědět na otázky a připomínky z posudku a dále na otázku: v jakém případě by neodůvodněné odmítání nabídek mezinárodních organizací státům k mírovému řešení sporů bylo již porušením mezinárodního práva ?

V Praze dne 9. května 2012

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.